

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vybraná problematika právní kvalifikace exhibicionismu

Exhibicionismus je ve společnosti nejvíce zastoupená forma deviantního chování, jejíž projevy mají většinou převážně „obtěžující charakter“. Přesto se jedná o aktivity, které mají potenciál naplnit skutkovou podstatu trestného činu. Cílem předloženého příspěvku je vymezit základní znaky exhibicionismu s následným přesahem do trestněprávní roviny.

Exhibicionismus

Exhibicionismus (pocházející z latinského *exhibere* – nabídnout, ukázat) jako poruchu poprvé popsal v odborném časopise [1] roku 1877 francouzský lékař a psychiatr Charles Laséguer.[2] Vzrušení je u exhibicionismu dosahováno odhalováním genitálu jehož expozice může probíhat před osamělou ženou nebo skupinou více žen či dívek. Anonymita objektu je základním požadavkem. Toto odhalení není nutně spojeno s erekcí a s masturbací, tyto projevy jsou spíše méně časté. Samotné vzrušení exhibicionisté dosahují při samotném vědomí, že jsou viděni. Exhibicionista žije v iluzi, že ženám se jeho chování líbí a vzrušuje je. Nepřipouští si, že objekt jeho zájmu není stejně sexuálně naladěn. Pravý exhibicionista bývá zpravidla spíše bázlivý a nesmělý muž. Se svými oběťmi nenavazuje žádný kontakt, drží si od nich odstup a nekomunikuje s nimi. Maximálně zakašle nebo tiše hvízdne k nesmělému upoutání pozornosti. K sexuálnímu uspokojení mu stačí pouze pohled ženy, nevyžaduje fyzický kontakt. Po svém odhalení a navázání kontaktu s obětí exhibicionista propadne studu, uvědomí si absurdnost svého chování, exhibice spěšně ukončí a z místa odchází. Místo opouští i v případě, že žena naznačí zájem o bližší kontakt. Většina exhibic probíhá za denního světla na osamělých místech. Časté jsou však i exhibice z okna svého bytu či z auta. Jedná se o sexuální deviaci silně nutkavého charakteru se silným recidivním potenciálem.[3]

Charakteristika exhibicionistů

Expozice genitálu patří k nejčastějším sexuálním deviacím . Některé viktimologické průzkumy uvádějí, že 60 % žen se již setkalo s exhibicionistou. Odhadovaná prevalence u mužů se pohybuje mezi 2 až 4 % . Prevalence exhibicionistických poruch u žen je dosud nejistá, ale obecně se má za to, že je mnohem nižší než u mužů.[4] Většina sexuologů uvádí, že mezi exhibicionisty jsou nejvíce zastoupeni muži do 35 let. Většinou jsou charakterizováni jako muži uzavření, stydliví, plaší, vnitřně nejistí a sociosexuálně retardovaní. Nicméně se jedná spíše o většinový pohled na exhibicionistu jehož určitý psychologický profil nebyl dosud ustanoven.

Právní kvalifikace exhibicionismu

Jednání exhibicionisty může být s ohledem na místo a počet přítomných osob kvalifikováno jako přečin výtržnictví dle § 358 zákona č. [40/2009](#) Sb. trestní zákoník (dále jen TZ). Toto ustanovení primárně chrání klidné občanské soužití proti závažnějším útokům narušujícím veřejný klid a pořádek. Sekundárním objektem ochrany jsou i další zájmy, zejména zdraví lidí, cizí majetek, čest a důstojnost lidí. Přečinu výtržnictví dle § 358 odstavec 1 TZ se dopustí ten kdo veřejně nebo na místě veřejnosti přístupném se dopustí hrubé neslušnosti nebo výtržnosti. Pachatelem může být kdokoli a po subjektivní stránce je vyžadován úmysl. Konkrétní jednání pachatele může naplňovat

obě tyto formy jednání, tyto se mohou za určitých okolností překrývat. V uvedeném ustanovení je stanoven demonstrativní výčet jednání, která mají povahu výtržnosti a hrubé neslušnosti. Další možné formy jsou ponechány výkladové praxi. Hrubou neslušností je jednání, jímž jsou hrubě porušována pravidla občanského soužití a zásady občanské morálky. Hrubý charakter neslušnosti však nelze dovozovat pouze z charakteru osobnosti pachatele, ale zejména z jeho projevu, a to i ve vztahu k prostředí, kde k němu došlo. Místem veřejně přístupným je každé místo, kam má přístup široký okruh lidí individuálně neurčených, kde také zpravidla více lidí zdržuje a kde mají možnost vidět a slyšet projev pachatele. Veřejné spáchání trestného činu je obsaženo v zásadně taxativním výčtu okolností v § 117 TZ. Zde jsou uvedeny dva okruhy okolností zakládajících spáchání činu veřejně kdy pro sledované exhibicionistické jednání bude přicházet v úvahu zejména spáchání před nejméně třemi osobami.[5] Dle rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 5 Tdo 593/2018 je obnažování intimních partií na veřejnosti hrubou neslušností ve smyslu skutkové podstaty přečinu výtržnictví, protože takové jednání se hrubě přičí morálním zásadám obecně přijatým ve společnosti. Ve svém jiném rozhodnutí sp. zn. 8 Tdo 481/2015 Nejvyšší soud přímo konstatoval, že obnažování a onanování před ženami na místě veřejnosti přístupném náleží mezi běžné projevy trestného činu výtržnictví. Rozhodná není ani doba jednání pachatele, která může být v řádu několika sekund. Rozhodná není ani snaha pachatele o fyzický kontakt s obětí. Jak konstatoval Nejvyšší soud v rozhodnutí sp.zn. 3 Tdo 429/2016 lze sexuální sebeuspokojování ,prováděné na veřejně přístupném místě a v přítomnosti cizích osob, posoudit jako přečin výtržnictví podle § 358 odstavec 1 TZ, aniž by bylo současně nutné, aby se pachatel pokusil o fyzický kontakt s dotčenými osobami. V případě, že není naplněn některý ze znaků skutkové podstaty trestného činu výtržnictví, lze jednání kvalifikovat jako přestupek proti veřejnému pořádku dle § 5 odstavec 1 písmeno e) zákona č. [251/2016](#) Sb., o některých přestupcích.

JUDr. Milan Kocík, MBA

---

[1] Článek Les Exhibitionies v časopise Archives Générales de Médecine

[2] Ernest-Charles Lasègue (5. září 1816 - 20. března 1883), francouzský lékař, Profesor psychiatrie a neurologie na univerzitě v Římě

[3] WEIS,P., : *Poruchy sexuální preference*, s. 39-41 Galén, 2017, ISBN 978-7492-310-4

[4] Good Clinical Practice, Klinická studie NCT05628402,dostupné >>> [zde](#).

[5] Šámal, P.a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. vydání. Praha : C.H.Beck, 2010, s. 3033-3035, ISBN 978-80-7400-178-9

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)

- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení – nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)